

Fiat with
EXPO
MILANO 2015

Toscaanse BRUILOFT

regie Johan Nijenhuis

FIAT 500L LIVING

MAAK NU EEN PROEFRIJ IN DE FIAT 500L EN KRIJG 2 BIOSCOOPKAARTEN VOOR TOSCAANSE BRUILOFT! OP=OP

De Fiat 500L is leverbaar v.a. € 18.395,-

Model	Contante waarde	Contante aanbataling	Totaal kredietbedrag	Looptijd in maanden	Vaste debetrente-voet op jaarbasis	Jaarlijkse Kosten Percentage (JKP)	Termijnbedrag per maand	Totaal te betalen bedrag	3 JAAR 0% RENTE*
500L	€ 18.395,-	€ 8.395,-	€ 10.000,-	36	0,0%	0,0%	€ 277,77	€ 10.000,-	

NU TIJDELIJK MET:
• € 1.000,- EXTRA INRUIL
• 3 JAAR 0% RENTE

Let op! Geld lenen kost geld

Prijs is incl. BPM en BTW, excl. kosten rijklaar maken en verwijderingsbijdrage. Kijk voor de kosten en voorwaarden op fiat.nl. Gem. brandstofverbruik: 4,0 - 7,0 l/100 km (1 op 14,3 - 25,0). CO₂: 105 - 163 g/km. **Fiat. De laagste gemiddelde CO₂-uitstoot van Europa.****

De proefritactie is geldig van 15 januari t/m 15 februari 2014. *Het financieringsaanbod betreft een niet-doorlopend krediet via Fiat Financial Solutions, handelsnaam van FGA Capital Netherlands B.V. (AFM vergunningsnummer 12013694) onder voorbehoud van kredietacceptatie en toetsing BKR to Tiel. Max. kredietbedrag € 10.000,-. Deze financiering is geldig t/m 31 maart 2014. Prijs en uitvoering kunnen aan verandering onderhevig zijn zonder voorafgaande opgave. Vraag naar de voorwaarden. De afgebeelde auto kan afwijken van de daadwerkelijke uitvoering. De verbruikcijfers zijn gebaseerd op de officiële Europese testmethode. Het daadwerkelijke verbruik hangt mede af van de omstandigheden en uw rijgedrag. Wij adviseren Het Nieuwe Rijden, zie ook www.hetnieuweijden.nl voor handige tips om zuiniger te rijden. **Bron: Jato Dynamics. Gebaseerd op de volumegerelateerde gemiddelde CO₂-uitstoot (g/km) van de best verkochte Europese auto's in 2012.

Jelle Talsma
a u t o b e d r i j v e n
www.jelletalsma.nl

Leeuwarden: Jupiterweg 3. Tel. 058 - 288 10 80

Heerenveen: Skrynmakker 20. Tel. 0513 - 63 62 01

Drachten: Jade 6. Tel. 0512 - 54 28 03

Lagere energiekosten in Ooststellingwerf

DERTIG INWONERS VAN OOSTSTELLINGWERF BESPAREN BINNENKORT FLINK OP HUN ENERGIEVERBRUIK. ZE DOEN MEE AAN EEN SPECIAAL PROJECT, WAARBIJ ZIJ ZELF INZICHT KRIJGEN EN ZELF BESPAREN. ZONDER TUSSENKOMST VAN DATAHONGERIGE ENERGIEMAATSCHAPPIJEN.

Goed Voorbeeld Doet Goed Volgen. Zo heet het project in Ooststellingwerf. Andere noordelijke gemeenten startten al eerder soortgelijke programma's. Assen en Groningen bijvoorbeeld. Ooststellingwerf slaat nu dus dezelfde richting in. Maar dat wordt niet met 'goed volgen' bedoeld. Wat dan wel? 'De drang naar energiebesparing moet zich als een positief virus onder de bevolking verspreiden,' verheldert wethouder Jan Henk Veenhouwer.

Idealisme

Het antwoord op de 'hoe-vraag' komt uit Fryslân. Uit Ooststellingwerf. Fochteloo, om precies te zijn. Daar woont Pascal van den Bosch (46). Jaren werkte hij in de top van IT-bedrijf CMG. Hij was er onder meer verantwoordelijk voor 'energie en nutsvoorziening'. Vanuit Groningen gaf hij op het hoogtepunt leiding aan 3000 medewerkers, op 17 vestigingen binnen en buiten Nederland. Met de groei van dat bedrijf, kwam ook de verwijdering. Van den Bosch zag collega's die alleen nog maar uit waren op winstbejag. Dat is nooit zijn drijfveer geweest. 'Ik ben idealistisch, wil mensen helpen. Dat zit in mij.'

Dus wilde hij in 2002 voor zichzelf beginnen. Nou ja, samen met Jeroen Jansen, die ook bij CMG werkte. Doel: gewone mensen in staat stellen om zelfstandig met energie om te gaan. 'Inmiddels bestaat iNRG, ons bedrijf, uit vijf aandeelhouders, experts die allen het-

zelfde ideaal delen. Verder hebben we een studentencoöperatie opgericht: SAMEEN. De studenten ondersteunen bedrijven en consumenten met slimmere omgang met energie en ze helpen ons systeem uit te rollen.'

Power 'out of the people

Dat systeem bestaat uit een kastje, een soort minicomputer, de I-CE (I see). Met software die eenvoudig op de laptop of pc thuis wordt geïnstalleerd. 'Zonder kostenverhogende extra's,' legt Van den Bosch uit. Dus geen extra beeldschermen of zogenaamd gratis iPads die je niet nodig hebt en uiteindelijk drie keer

terugbetaalt. Daardoor houden we de kosten laag. Alles opgeteld: eenmalig €179. Inclusief ondersteuning en installatie door de studenten.'

Het kastje, dat thuis aan de netwerkrouter wordt gekoppeld, slaat gasdata per uur op en stroomdata per kwartier. Deze data is alleen beschikbaar voor de klant. Niet voor het energiebedrijf. 'Daarmee geven we de controle eerst terug aan de mensen. Data is macht en heeft waarde. De energiebedrijven zouden eigenlijk voor je verbruiksgegevens moeten betalen. Dat gaat op termijn ook gebeuren, verwacht ik. Mensen gaan het spelletje doorzien.'

Het I-CE-programma op de huiscomputer toont om de 10 seconden het actuele energieverbruik. Door alle apparaten uit te schakelen en er steeds een aan te doen, wordt niet alleen het verbruik per apparaat zichtbaar, de computer laat ook de kosten van dat verbruik zien. Energieslurpers komen zo bijvoorbeeld aan het licht. Verder kunnen zonnepanelen en windmolens aan het systeem worden gekoppeld, waarbij zelfopgewekte energie en de opbrengsten daarvan worden getoond.

Eerst inzicht, dan gedragsverandering

'Al die data leidt tot inzicht. En dat inzicht leidt tot gedragsverandering. Dat gaat automatisch. Het is een soort sport. Mensen zullen eerder overstappen naar een andere, goedkopere energiemaatschappij, eerder overgaan op zonne- en windenergie en eerder oude energieslurende apparatuur vervangen door zuinigere varianten. Ze zullen de cv lager zetten, minder snel kiezen voor de wasdroger en de was vaker buiten hangen. De I-CE stelt daarmee iedereen in staat op een rationele manier de balans tussen besparingen en comfort te bepalen', dat is de stellige overtuiging van Van den Bosch.

Consumenten die het I-CE-systeem gebruiken, besparen gemiddeld zo'n 10 procent aan energie. 'Maar het kan oplopen tot wel 30 procent. Mensen hebben vaak geen idee van hun verbruik. Zo kwam ik bij een familie waar de tv 24 uur per dag aan stond. Weet je wat dat kost? vroeg ik. Ze hadden geen idee. Als je niet veel verdient, is dat een enorme aanslag op je inkomen. Word bewust, verander je gedrag, dan bespaar je zomaar een maandsalaris.' De energierekening van Van den Bosch zelf bedraagt nog maar een vierde van 10 jaar geleden. 'De eerste stap is overstappen naar een andere echt groene energiemaatschappij. Daarna ben ik naar mijn verbruik gaan kijken en heb ik mijn gedrag aangepast. De cv iets lager, alle apparatuur die standaard op standby staat uitzetten. Sta eens stil bij de

elektronische deurbel. Hoe vaak wordt er aangebeld? Een keer per week? Die heb ik dus vervangen.'

Het iNRG-systeem is feitelijk de slimme meter. Slimme meters, die bieden de energiebedrijven toch ook aan? 'Klopt,' zegt Van den Bosch. 'Maar feitelijk zijn het digitale meters. Je krijgt geen inzicht in je verbruik per uur, dag of week. Ook niet per apparaat. En ze geven geen advies. Onze software maakt die meters slim.'

Voor de kinderen

Inmiddels draait I-CE bij een kleine duizend Nederlandse huishoudens. Onder meer bij de familie Wierenga in Leeuwarden. 'Wij betalen al jaren teveel voor energie,' zegt Pieter Wierenga. '€220 per maand. Van de leverancier krijg je een keer per jaar een afrekening. Je hebt geen idee waar het verbruik precies in zit. Toen ben ik op zoek gegaan. Energiemaatschappijen bieden ook slimme systemen aan, maar dan vaak in combinatie met een abonnement. Dat zag ik helemaal niet zitten. Ik wil de baas zijn over mijn energiegegevens en onafhankelijk zijn van welke leverancier dan ook.'

April vorig jaar haalde Wierenga de apparatuur van iNRG in huis. 'In afwachting van de eindrekening betalen we nog steeds €220 per maand, maar we krijgen zeker geld terug. Ons gasverbruik is namelijk met 15 procent

verandering. Dat probeer ik ze bij te brengen.'

Zo roept Wierenga continu dat ze de deuren achter zich moeten sluiten. 's Nachts gaat het raam niet meer wagenwijd open, maar slechts op een kier. Ook dan ventileert het huis prima. 'We hadden nog een energieverslindende wasdroger uit de jaren 90. Die is nu vervangen door een moderne, zuinige, die bijna 70 procent minder energie vraagt. Hetzelfde geldt voor de wasmachine. We wassen nu bijna altijd op 30 graden. Kan prima met de huidige technologie. Het wordt schoon en ruikt fris! Ook hebben we een nieuwe stofzuiger. Niet van 2000 watt. Nergens voor nodig! Wij zijn heel anders gaan denken over energie.'

Olievlek voor beter milieu

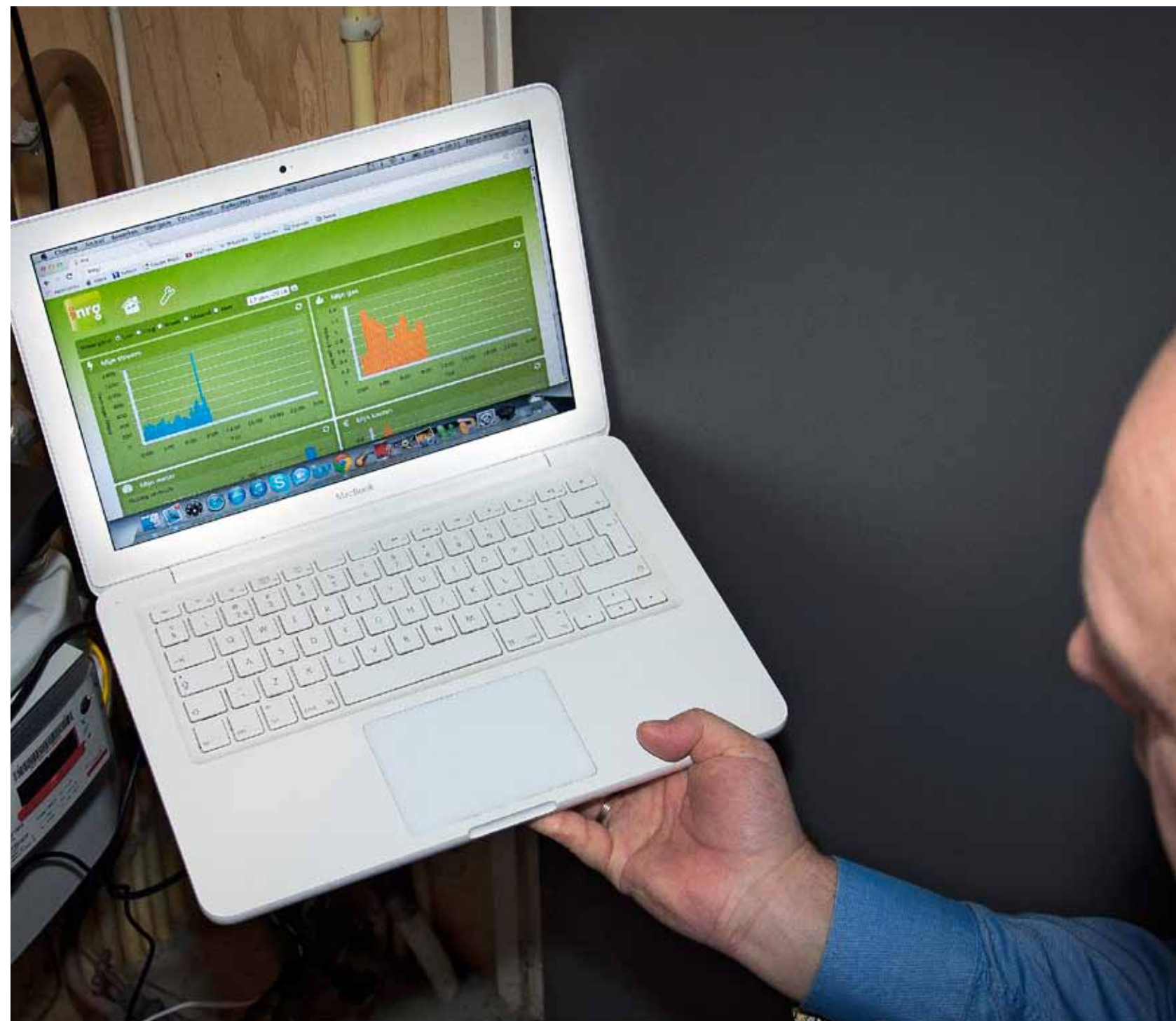
De apparatuur van iNRG kan dus ook per huishouden worden aangeschaft, maar in Ooststellingwerf heeft de gemeente besloten om het in een project te verpakken. 'Het past prima in ons milieubeleidsplan, waarbij we in 2016 10 procent minder CO₂-uitstoot hebben ten opzichte van 2010,' vertelt wethouder Veenhouwer. 'We zitten overigens al op 75 procent van onze ambitie, maar alle kleine beetjes zijn natuurlijk meegenomen.'

De Ooststellingwerfse gemeenteraad stelde €12.000 beschikbaar. Daarmee worden de kosten voor apparatuur,

'Sta eens stil bij de elektronische deurbel. Hoe vaak wordt er aangebeld? Een keer per week? Die heb ik dus vervangen'

gedaald en het stroomverbruik met maar liefst 20 procent. Het gaat me nu niet eens meer zozeer om de kosten. Ik wil dat mijn kinderen opgroeien in een schonere wereld en bewust zijn van hun energiegedrag. Alleen inzicht en bewustwording leidt tot een duurzame gedrags-

voorlichting en de ambtelijke ondersteuning gedekt. Twee deelnemers hebben zich inmiddels spontaan gemeld. Samen met SAMEEN gaan we op zoek naar de overige kandidaten. We kijken daarbij niet naar inkomen. Het moet een afspiegeling zijn van de bevolking. Hoge, mid-

den en lage inkomens in de hele gemeente.'

De gemeente maakt zelf ook werk van energiebesparing. 'We krijgen binnenkort zonnepanelen op het dak van het gemeentehuis. In de hal daaronder laten

we op een scherm zien wat dat concreet oplevert. Verder gaan we op de gemeentewebsite tonen hoeveel de deelnemers aan het project precies besparen. Mogelijk koppelen we er ook nog een competitie aan vast: wie bespaart het meest? We hebben hoge verwachtingen. We

denken dat het project, dat in de lente start, zich als een olievlek over de gemeente zal verspreiden.' •

TEKST: MARCO VAN DER LEEST
FOTO'S: MARIJE GEERTSMA